

РЕШЕНИЕ

№ 27667

гр. София, 18.08.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 78 състав, в
публично заседание на 26.06.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Пенка Велинова

при участието на секретаря Александра Вълкова, като разгледа дело номер **10345** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от АПК.

Образувано е по жалба на „България Еър“ АД, ЕИК[ЕИК], със седалище и адрес: [населено място], район „С.“, Летище С., [улица], срещу Акт за установяване на публично държавно вземане № 33/12.09.2024г. издаден от орган, определен да издава актове за установяване на публични държавни вземания за летищни такси за използване на летище С., потвърден с Решение № 3-21/04.10.2024г. на изпълнителния директор на „Летище София“ ЕАД.

Жалбоподателят оспорва АУПДВ като незаконосъобразен, поради противоречие с материалноправни и процесуални норми. Твърди се несъответствие със З., Наредбата за летищните такси, АПК, ДОПК и ЗЗД, издаване от некомпетентен орган – подписалият акт не е надлежно оправомощен, а Заповед № 3-23/21.04.2023 г. на изпълнителния директор на „ЛЕТИЩЕ СОФИЯ“ ЕАД, с която е определен органа, е незаконосъобразна; съществени процесуални нарушения – нарушени били принципите на чл. 7 и чл. 13 АПК, разпоредбите на чл. 34–36 АПК, както и чл. 22, ал. 1 ДОПК (определен е 3-дневен срок за възражения вместо предвидения минимум от 7 дни); несъответствие с целта на закона – актът е издаден при липса на фактическа и правна обоснованост.

АУПДВ установявал, задължения за летищни такси и лихви за периода 16.06.2019 – 31.12.2019 г. в размер на 2863544,43 лв. Основни доводи за незаконосъобразност са: липса на компетентност на орган - изпълнителният директор на „ЛЕТИЩЕ СОФИЯ“ ЕАД нямал административна компетентност да определя орган за издаване на АУПДВ, признавал е наличие на законодателна празнота относно този орган; неправилно приложение на материалния закон - за процесния период е следвало да се приложат З. и Наредбата в редакциите към момента на възникване на

задълженията; не били спазени процедурите по чл. 122 З. за определяне размера на таксите; липсвали доказателства и била налице необоснованост на констатациите. Не били представени известия за лихва по чл. 7 от Наредбата, което правило начисляването им незаконосъобразно. „ЛЕТИЩЕ СОФИЯ“ ЕАД не доказало, че има право да събира таксите, че е предоставило услугите по фактурите, нито е уточнило какви точно услуги са предоставени, тяхната цена и основание. Мотивира се и неизпълнение на влезли в сила съдебни решения - № 6627/02.06.2021 г. на ВАС (адм. д. № 3208/2021 г.), с което е разпоредено прихващане на 5020878,87 лв. „ЛЕТИЩЕ СОФИЯ“ ЕАД не възстановило и 620240 лв., признати за недължими с окончателни съдебни решения по адм. д. № 10780/2017 г., № 8944/2018 г., № 6147/2019 г., № 9521/2021 г., заедно с дължимите лихви. Отказът да се извърш прихващане бил неправилен и в противоречие с чл. 177 АПК. Позовава се и на погасителна давност - органът неправилно приел, че се прилага 5-годишна давност (чл. 171, ал. 1 ДОПК). Задълженията за летищни такси за 2019 г. били периодични плащания, а лихвите до 05.08.2023 г. се погасявали с 3-годишна давност (чл. 111, б. „в“ ЗЗД). Към 05.09.2024 г. вземанията за лихви за 2019 г. били погасени на 01.01.2023 г., а за 2020 г. – на 01.01.2024 г. Липсвали доказателства за предявяване на лихви в размер на 643720,78 лв. (т. 1.4.3 от АУПДВ). Иска се отмяна на обжалвания Акт за установяване на публично държавно вземане за летищни такси № 32 от 21.12.2023 г. като незаконосъобразен.

В съдебно заседание жалбоподателят поддържа искането си за отмяна на оспорвания акт. Претендира юрисконсултско възнаграждение и прави възражение за прекомерност на адвокатския хонорар. Депозира писмени бележки.

Ответникът - Орган определен да издава актове за установяване на публични държавни вземания за летищни такси за използване на „Летище С.“, оспорва жалбата в писмено становище. Излага аргументи, сходни с мотивите на обжалвания акт. Претендира разноски.

СГП не е встъпила в процеса.

Административен Съд С.-град, след като обсъди доводите на страните и прецени представените по делото доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

Дружеството „България Еър“ АД - [населено място] е летищен оператор и за извършените полети с въздухоплавателни средства има задължение за плащане и са платени летищни такси за използване на Летище С. за периода от 16.06.2019 г. до 31.12.2019 г. Таксите, като вид вземане са уредени в чл.120, ал.1 от Закона за гражданското въздухоплаване (З.), във връзка с чл.3, ал.1; чл.5, ал.3, т.4 и чл.7, ал.1 от Наредба за таксите за използване на летищата за обществено ползване и за аеронавигационно обслужване в Република България („Наредбата“). Размерът на таксите е определен, съгласно Решение № 3-664 от 30.10.2018 г. на изпълнителния директор на Летище С., издадено на основание чл.122к, ал. 1 от З.. Те са уредени и включени в Наредбата, съгласно изменението публикувано в ДВ, бр.46 от 2019 г., в сила от 01.01.2019 г. по Приложение № 1г към чл. 1, ал. 2 от Наредбата, на основание чл.122, ал. 2 от З..

За проверявания период летищните такси подлежат на фактуриране и събиране от „Летище София“ ЕАД в качеството му на летищен оператор на летище с годишен трафик над 5 милиона превозени пътници, на летищен оператор на летището с най-голям брой пътнически превози на територията на Република България, съгласно разпоредбата на чл. 120, ал. 5, т. 4 от З. и в качеството му на летищна администрация по реда, в случаите и срока по Наредбата, във връзка със чл. 48а. ал. 3, т. 6 от З. и Заповед № РД-08-301 от 31.03.1999 г. от министъра на транспорта. Правото на Летище С. да събира таксите, в качеството на летищен оператор по време на възникването на задълженията през процесния период, е уредено и в т.7.1 от Договор за условията и реда за ползване на гражданско летище за обществено ползване С. по чл.4Зд от З. (с рег. № ДР-48/02.09.2016 г. на Министерство на транспорта, информационните технологии и

съобщенията.

Във връзка със събиране на летищните такси е извършена проверка за периода от 16.06.2019 г. до 31.12.2019 г., приключила с Протокол за проверка № 33/05.09.2024 г., връчен на дружеството с вх. рег. № 047-V-2503 от 05.09.2024 г., изх. № 200-731 от 05.09.2024 г. на Летище С.. На същата дата е връчено и Уведомление за извършена проверка и започване на административно производство за установяване на публични държавни вземания от летищни такси за използване на Летище С., връчено на превозвача "БЪЛГАРИЯ Е." АД с вх. рег. № 047-V-2502 от 05.09.2024 г., изх. № 200-732 от 05.09.2024 г. на Летище С..

При проверката е прието, че дружеството има задължение да плати за осъщественото от него използване на летище С. през посочения период летищни такси - Такса Пътници, Такса Паркиране, Такса Ползване на пътнически ръкав, Такса Сигурност и Такса Шум (екологична), на основание чл.3, ал.1 и чл.5 от Наредбата по издадени през периода фактури. Общата стойност на задълженията по фактурите е 2863544,43 лв., от които неплатени главници по фактури, издадени през проверявания период - 1243776.45 лв. и лихви по забавени плащания за проверявания период - 1619767.88 лв. Сумите са предявени на превозвача с Протокол за проверка № 33/05.09.2024 г.

За тях е издаден оспорения АУПДВ, в който са описани следните фактически и правни основания за издаването му.

Установено било, че за периода от 16.06.2019 г. до 31.12.2019г. от името на Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщения са издадени съгласно срока и реквизитите, определени в чл.5, ал.2 от Наредбата 117 броя фактури (в това число и кредитни известия) за летищни такси, на обща стойност 8894994.64 лева. След приспадане на сумите по кредитните известия за отстъпки за летищни такси по Програма за стимулиращи отстъпки за развитие на трафика на Летище С. и извършените от Превозвача частични плащания бил установен размерът на неплатените задължения. В акта подробно са описани задълженията, които не са заплатени по издадените фактури.

След връчване на уведомлението за започване на производство по издаване на административен акт за установяване на публични държавни вземания е постъпило писмено възражение с изх. рег. № 047-1-2512/09.09.2024 г. на дружеството и вх. № 200-738/09.09.2024 г. на органа. Възражението е прието за неоснователно, с мотиви, които са изложени в обжалвания акт и са във следния смисъл:

Констатациите от извършената проверка били оформени в Протокол № 33/05.09.2024 г., подписан от посоченото в него лице, в качеството му на лице осъществяващо счетоводно обслужване Летище С. ЕАД и изпълняващо функциите на главен счетоводител в публичното предприятие, въз основа трудов договор № 48/31.01.2023г.

Уведомлението за извършена проверка и започване на административно производство за установяване на публични държавни вземания от летищни такси било подписано от Орган за издаване на актовете за установяване на публичните държавни вземания на Република България от летищни такси за използване на летище С., определен със заповед № 3-23 от 21.04.2023г. Изпълнителният директор на Летище С. ЕАД, компетентен орган според по чл. 166, ал. 2, предложение второ от ДОПК. Органът, издал акта, бил надлежно определен със заповед № 3-23 от 21.04.2023г. н Изпълнителният директор на Летище С. ЕАД. Основанията за издаване на заповедта била разпоредбата на чл. 166, ал.2, предложение второ от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс /ДОПК/ във връзка с чл. 62, ал. 2, т. 3 от ДОПК, във връзка с чл.120, ал. 5, т. 4 от Закона за гражданското въздухоплаване. Изпълнителният директор бил овластен по силата на закона да определи органа, който да издаде АУПДВ и е упражнил това свое правомощие при

издаване на заповед № 3-23 от 21.04.2023 г. Компетентността на органа, издал акта, била изследвана и потвърдена от съда в рамките на други производства по оспорване на АУПДВ.

Нямало основание да се уважи молбата на „БЪЛГ АРИЯ ЕЪР“ АД за възстановяване на сума в размер на 5020878.87 лева, представляващи главница и лихва по АУПДВ № 11/09.12.2013 г., дължима въз основа на Решение № 8038/29.05.2019 г. на ВАС, осмо отделение по адм. дело 13403/2018г. Този акт бил издаден за установяване на публичните държавни вземания за летищни такси от 2008г., за които била изтекла абсолютната погасителна давност по ДОПК и с акта се правило възражение за погасяване по давност.

Неоснователно било искането на дружеството за връщане или прихващане на лихва върху невъзстановена сума в размер на 620240 лева, в размер на 365790.76 лева, за надфактурирани суми за 2016г., по влезли с сила съдебни решения. С Определение № 3537/28.05.2018г. на АССГ по адм. дело № 10780/2017г., на което се основавало искането, се отменял отказът на ГД „Г.“ за образуване на административно производство за възстановяване на сумите. То било постановено при участие на Летище С.“ ЕАД като заинтересована страна, но впоследствие с решение № 3045/28.02.2019 г. на ВАС по адм. дело № 8944/2018г. било обезсилено по отношение Летище С., като ВАС прекратил производството в тази част, следователно решението не обвързвало Летище – С. ЕАД. Актът имал действие единствено спрямо страните в това производство: „България Ер“ АД и Главна дирекция „Гражданска въздухоплавателна администрация“, като последната в качеството на административен орган следвало след влизането в сила на определението, да разгледа по същество искането на „Българи Ер“ АД и да се произнесе с издаването на ИАА или мотивирано да откаже издаването на ИАА.

Нямало основание да се уважи молбата на „БЪЛГ АРИЯ ЕЪР“ АД с вх. № 100-1 1568/12.06.2019 г. за възстановяване на сума в размер на 5020878.87 лева, представляващи главница и лихва по АУПДВ № 11/09.12.2013 г., базиращо се на Решение № 8038/29.05.2019 г. на ВАС, Осмо отделение по адм. дело 13403/2018г. Този акт бил издаден за установяване на публичните държавни вземания за летищни такси от 2008г., за които била изтекла абсолютната погасителна давност по ДОПК и с издаването на акта Летище С. правило изрично възражение за изтекла погасителна давност за претендираните суми от задълженото лице. Същото възражение било направено от превозвача и в други административни производства, по които са издадени АУПДВ за летищни такси, които били оспорени от „БЪЛГАРИЯ ЕЪР“ АД пред компетентния първоинстанционен съд.

Претенцията за прихващане на задълженията по процесния акт със задължения на Летище – С. ЕАД по влезли в сила съдебни решения към дружеството-жалбоподател, е приета неоснователна. Задълженията по Решение № 8038/29.05.2019 г. на ВАС били погасени по давност и с издаването на оспорения акт било направено изрично възражение за изтекла погасителна давност.

Възражението за изтекла погасителна давност относно установените публични държавни вземания по оспорения АУПДВ също е прието за неоснователно. Съгласно чл. 171, ал. 1 от ДОПК публичните вземания (включително и задълженията за лихва върху публични задължения по чл. 175 от ДОПК) се погасявали с изтичането на 5-годишен давностен срок, считано от 1 януари на годината, следваща годината, през която е следвало да се плати публичното задължение, освен ако в закон е предвиден по-кратък срок, следователно погасителната давност за установените с процесния акт публични задължения изтичала на 01.01.2025г. и те можело да бъдат установени до 31.12.2024 г. Разпоредбата на чл.119 от ЗЗД въвеждала правна фикция, че с погасяването на главното вземане се погасяват и произтичащите от него допълнителни вземания, макар давността за тях да не е изтекла, която била приложима само когато главното вземане е погасено по давност. В случая, никоя от главниците, за която е изчислена лихва, не била погасена

поради изтекла давност, а в резултат на извършено плащане или прихващане. Поради това и акцесорните задължения за лихви следвало да се разглеждат отделно от главното задължение, а твърдението за приложимостта на чл.119 от ЗЗД по отношение на тях било неоснователно. Доколкото с изричната разпоредба на чл. 162, ал. 2, т. 9 от ДОПК лихвите за публичните вземания били определени също като публични вземания, то по отношение на тях следвало да се прилагат правилата и сроковете за погасяването им по давност, регламентирани в ДОПК. Съдържащата се в ДОПК правна регламентация за погасяването на публичните вземания по давност, изключвала прилагането на уредбата по чл. III, б. „в“ от ЗЗД относно погасяването по давност на вземанията за лихви по гражданскоправни задължения. Лихвите върху публични вземания не представлявали гражданскоправни задължения, за да е приложим чл. 111 ЗЗД. Лихвите като акцесорно задължение следвали главното задължение, което било публично, поради което погасителната давност за тях била същата, каквато и за главното задължение.

С тези мотиви, изложени подробно в оспорения акт, се установяват парични задължения за летищни такси (главници) и лихви от забавено погасяване на задължения за летищни такси за периода от 16.06.2019 г. до 31.12.2019 г., съгласно разпоредбата на чл.5 и чл.7, ал.1 от Наредбата, подробно описани в акта, общо в размер на 2863544,43 лв.

Актът е връчен на дружеството-жалбоподател, обжалван в срок по административен ред и жалбата е отхвърлена с решение 3-21/04.10.2024г. В решението се възприемат изцяло фактите, описани в обжалвания акт. Отговорено е на възраженията на жалбоподателя, като са преповторени правните аргументи, изложени във АУПДВ.

По делото е изготвена, изслушана и приета съдебно-счетоводна експертиза. Съдът кредитира заключенията като обективно, компетентно и обосновано. С нейното заключение се установява, че въз основа на посочените в жалбата влезли в сила и подлежащи на изпълнение съдебни решения е извършено прихващане на сума в размер на 620240лв.а за сумата в размер на 5020878,87лв. не са установени счетоводни записи/доказателства нито за възстановяване, нито за прихващане. От заключението на експертизата се установява и това, че за периода 16.06.2019г. до 31.12.2019г. съгласно издадените за периода 117 броя фактури правилно са изчислени задълженията на дружеството, но в много от първичните документи има пороци – непосочване на мястото на извършване на сделката, както и липсата на положени подписи в приложените справки, към първичните счетоводни документи, за забавени плащания за летищни такси, от страна на служителя, който е бил ангажиран с изготвянето ѝ. Това е оценено като липса или недостатъчност на качествения критерий по отношение на документалната обоснованост.

Описаните факти се установяват безспорно от писмените доказателства по делото, които са непротиворечиви и взаимно допълващи се.

При така установените факти, Административен съд София-град прави следните правни изводи: Жалбата е процесуално допустима. Подадена е от адресат на акта срещу подлежащ на оспорване индивидуален административен акт, в законния срок.

Разгледана по същество е основателна по следните възражения:

Относно компетентността на органа:

Неоснователни са възраженията, че актът е издаден от некомпетентен орган. От справка в търговският регистър се установява, че едноличен собственик на „Летище – София“ ЕАД е Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията. В разпоредбата на чл. 166, ал. 1 от ДОПК е посочено, че установяването на публичните вземания се извършва по реда и от органа, определен в съответния закон. Според ал. 2, ако в съответния закон не е предвиден ред за установяване на публичното вземане, то се установява по основание и размер с акт за публично вземане, който се издава по реда за издаване на административен акт, предвиден

в Административнопроцесуалния кодекс. Ако в съответния закон не е определен органът за издаване на акта, той се определя от кмета на общината, съответно от ръководителя на съответната администрация.

Обжалваният Акт за установяване на публично държавно вземане за летищни такси е издаден от К. Ф. - главен счетоводител на „Летище София“ ЕАД, съгласно трудов договор № 48 от 31.01.2023 г. Тя е определена за орган, който да издава актовете за установяване на публични държавни вземания за летищни такси за използване на „Летище С.“ със заповед № 3-23 от 21.04.2023 г., издадена от изпълнителния директор на „Летище София“ ЕАД, на основание чл. 166, ал. 2, предложение второ от ДОПК, във връзка с чл. 120, ал. 5, т. 4, вр. ал. 1 от Закона за гражданското въздухоплаване.

Съгласно чл. 120, ал. 5, т. 4 от З. - летищните такси по ал. 1 за гражданските летища за обществено ползване – публична държавна собственост се събират от летищния оператор на летището с годишен трафик над 5 милиона превозени пътници или от летищния оператор на летището с най-голям брой пътнически превози на територията на Република България.

На основание чл. 120, ал. 9 от З. (нова – ДВ, бр. 16 от 2021 г.), летищните такси по ал. 1 и лихвите върху тях, определени по реда на наредбата по чл. 122, ал. 1, са публични държавни вземания, когато се събират в случаите по ал. 5, т. 1 или когато се събират на гражданско летище за обществено ползване – държавна собственост, което се ползва от летищен оператор – търговско дружество, в което държавата е едноличен собственик на капитала.

С оглед на горното и предвид факта, че Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията е едноличен собственик на капитала на „Летище София“ ЕАД, лихвите са публични държавни вземания и се събират от „Летище С.“.

По делото е приложен Договор № ДР-48 от 02.09.2016 г. между министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията и „Летище София“ ЕАД. В т. 5.2.1 на договора е отразено, че летищният оператор събира таксите по чл. 120, ал. 1 от З. от името и за сметка на Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията, като същите представляват публични държавни вземания и се установяват с акт за публично държавно вземане.

В чл. 5, ал. 3, т. 4 от Наредбата за таксите за използване на летищата за обществено ползване и за аеронавигационно обслужване в Република България е посочено, че летищният оператор на летището с годишен трафик над 5 милиона превозени пътници или летищният оператор на летището с най-голям брой пътнически превози на територията на Република България, издава фактура от името на Министерството на транспорта и съобщенията за дължимите летищни такси по чл. 3, ал. 1.

Съгласно чл. 3, ал. 1 от Наредбата, в летищата за обществено ползване се събират такси за 1. кацане на въздухоплавателните средства; 2. паркиране; 3. пътници; 4. ползване на пътнически ръкав; 5. сигурност и 6. шум (екологична).

Основанието за събиране на летищните такси е чл. 120, ал. 1 от З.:

“ В летищата за обществено ползване се събират летищни такси за:

- 1. кацане на въздухоплавателните средства;*
- 2. паркиране;*
- 3. (изм. - ДВ, бр. 81 от 2011 г.) пътници;*
- 4. (нова - ДВ, бр. 37 от 2006 г.) ползване на пътнически ръкав;*
- 5. (нова - ДВ, бр. 81 от 2011 г., в сила от 19.04.2012 г.) сигурност;*
- 6. (нова - ДВ, бр. 81 от 2011 г., в сила от 19.04.2012 г.) шум (екологична)“.*

Предвид това, че летищните такси се дължат за предоставена услуга към момента за тяхното

събиране и към процесния период, това е задължение на „Летище София“ ЕАД, то е компетентно да събере летищните такси за 2019г. и произтичащите от тях акцесорни вземания за лихва. Към датата на съставяне на АУПДВ, съгласно чл. 166, ал. 2 от ДОПК, установяването се извършва с акт, издаден по реда на АПК, определен от ръководителя на съответната администрация. С представената по делото заповед № 3-23 от 21.04.2023 г. на изпълнителния директор на „Летище София“ ЕАД, издадена въз основа на чл. 166, ал. 2 от ДОПК, е определен компетентният орган да издаде акта и в случая АУПДВ е издадена от този орган. Ето защо, съдът намира за неоснователни доводите, изложени в жалбата, че органът издал акта е некомпетентен. АУПДВ е издаден в предвидената от закона писмена форма и съобразно изискванията на чл. 59 от АПК, като формално съдържа фактически и правни основания за издаването му. Неоснователни доводите, че актът не съдържа мотиви. Изложени са мотиви, които дават яснота за волята на административния орган, както и фактическите и правни изводи на същия.

Относно доводите за допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила и за нарушение на материалния закон. Съдът приема същите за основателни, поради следното:

До „Летище София“ ЕАД е отправяно нееднократно искане за прихващане на суми по Решение № 6627 от 02.06.2021 г. на ВАС, във връзка с незаконосъобразно издадени и недължимо платени фактури – лихва в размер на 365790.76 лева върху главница в размер 620240.00 лева. Сумата на главницата е била призната като недължимата от „България Еър“ АД по адм. дело № 10780/2017 г. на ВАС, адм. дело № 8944/2018 г. на ВАС и адм. дело № 6147/2019 г. на ВАС.

Касае се за решение по спор, образуван по жалба на „България Еър“ АД срещу изричния отказ на Главния директор на Гражданска въздухоплавателна администрация, обективиран в писмо изх. № 40-01-538 от 13.09.2017 г. на главния директор на ГД „Гражданска въздухоплавателна администрация“ да бъде призната за недължимата сумата, възлизаща на 620240 лева – главница, представляваща част от фактурираните на „България Еър“ АД и платени летищни такси, общо в размер на 21419000 лева за периода от 01.01.2016 г. до 31.12.2016 г., като несъответстваща на направените от „Летище София“ ЕАД разходи за посочения период. С Решение № 3537 от 28.05.2018 г. по адм. дело № 10780/2017 г. по описа на АССГ се отменя отказа на Главна дирекция „Гражданска въздухоплавателна администрация“, обективиран в писмо № 40-01-538 от 13.09.2017 г., да признае недължимостта на сумата и съдът се е произнесъл по същество, като признава за недължимата сумата от 620240 лева- главница за платени летищни такси. С Решение № 3045 от 28.02.2019 г. на ВАС по адм. дело № 8944/2018 г. е обезсилено Решение № 3537 от 28.05.2018 г. по адм. дело № 10780/2017 г. по описа на АССГ, единствено по отношение на участието на „Летище София“ ЕАД като заинтересована страна и е оставена без разглеждане касационната жалба на главния директор на Главна дирекция „Гражданска въздухоплавателна администрация“. С Определение № 9848 от 26.06.2019 г. по адм. дело № 6147/2019 г. на ВАС – петчленен състав е оставено в сила Решение № 3045 от 28.02.2019 г. по адм. дело № 8944/2018 г. ВАС, в частта, в която е оставена без разглеждане касационната жалба на главния директор на ГД „Гражданска въздухоплавателна администрация“.

С оглед на горното, Решение № 3537 от 28.05.2018 г. по адм. дело № 10780/2017 г. по описа на АССГ е влязло в сила на 28.02.2019г. по отношение на отменения отказ № 40-01-538/13.09.2017 г. да се признае недължимостта на сумата 620240лв. – платена от „България Еър“ ЕАД сума за летищни такси за 2016г., както и по отношение на признатата с него недължимост на тази сума. Решението по делото има действие по отношение на всички, доколкото предметът му е дължимост на публични държавни вземания и с цитираните решения актът, с който се отказва да се признае недължимостта на сумите, е отменен и спорът е решен по същество от съда, като е

признато, че те не се дължат от „България Е.“. Съгласно чл. 177, ал. 1 от АПК, решението за отмяната на акта има действие по отношение на всички, т.е. неоснователни са възраженията на „Летище София“ ЕАД, че решението не го обвързва. Недължимостта на главницата от 620240лв. влече след себе си недължимост на начислената и платена лихва върху тази сума, която е в размер на 365790.76 лева.

Със заключението на експертизата, изготвена по делото, се установи, че сумата на главницата - 620240лв. е прихваната с Акт № 37/21.03.2025г. със задължение по фактура от [ЕГН]/15.02.2020г. Няма данни обаче да е направено исканото прихващане на недължимо платената лихва в размер на 365790.76 лева от претендираните вземания на „Летище С.“ към дружеството.

Доводите в обжалвания акт, че не може да се направи прихващане, тъй като задължението към дружеството-жалбоподател е погасено по давност е необосновано и противоречи на закона. Преценката за това, дали задълженията на „Летище София“ ЕАД към дружеството-жалбоподател за сумата 365790.76 лева – лихва върху недължимо платена главница за летищни такси през 2016г. следва да се базира на приложението на чл. 128-131 от ДОПК, които уреждат възстановяване и прихващане на надвнесени суми за данъци, такси и др. публични вземания.

Чл. 128 от ДОПК гласи: „чл. 128. (1) Недължимо платени или събрани суми за данъци, задължителни осигурителни вноски, наложени от органите по приходите глоби и имуществени санкции, както и суми, подлежащи на възстановяване съгласно данъчното или осигурителното законодателство от Националната агенция за приходите, се прихващат от органите по приходите за погасяване на изискуеми публични вземания, събирани от Националната агенция за приходите. Може да се извърши прихващане с погасено по давност задължение, когато вземането на длъжника е станало изискуемо, преди задължението му да бъде погасено по давност“.

Следващите разпоредби уреждат процедурата по прихващане/възстановяване, като видно от чл. 129, това става или служебно, или по искане на лицето: „Чл. 129. (1) Прихващането или възстановяването може да се извършва по инициатива на органа по приходите или по писмено искане на лицето. Искането за прихващане или възстановяване се разглежда, ако е подадено до изтичането на 5 години, считано от 1 януари на годината, следваща годината на възникване на основанието за възстановяване, освен ако в закон е предвидено друго.“

Срокът да се иска прихващане или връщане на надвнесени или недължимо-платени публични задължения тече от датата на плащането и е съгласно чл. 129, ал. 1 от ДОПК „5 години, считано от 1 януари на годината, следваща годината на възникване на основанието за възстановяване“.

В случая, доколкото е водено съдебно дело за оспорване дължимостта на сумата, това е датата на влизане в сила на съдебното решение, с което е установена недължимостта на главницата – 28.02.2019г., от което следва и дължимостта на лихвата. Именно след тази дата може да се направи искане за възстановяване/прихващане на недължимо-платените главница и лихви със задълженията на дружеството и започва да тече срокът за погасяване това право по чл. 129, ал. 1 от ДОПК.

По същите съображения, незаконосъобразни са доводите в решението, с които се отхвърля искането на дружеството за прихващане на новоустановените му задължения с вземането, което има към „Летище София“ ЕАД за недължимо-платени суми – главница за летищни такси и лихви, които произтичат от влязлото в сила Решение № 8038/29.05.2019г. по адм. дело № 13403/2018г., влязло в сила на 29.05.2019г. С това решение се отменя Акт за установяване на публично държавно вземане №11/09.12.2013 г. издаден от Финансовия директор на „Летище София“ ЕАД, потвърден с решение №100-829 от 16.01.2014г. на Изпълнителния директор на „Летище София“

ЕАД. От отмяната на акта следва, че дружеството-жалбоподател е платило без правно основание сума в размер на 5020878,87 лв. – главница и лихви по този акт и може да поиска възстановяване или прихващане на тази сума от задълженията му към „Летище София“ ЕАД.

За давността за това искане са относими по-горе изложените мотиви. Доколкото със съдебното решение се установява недължимостта на платените такси и лихви по Акт за установяване на публично държавно вземане №11/09.12.2013 г. издаден от Финансовия директор на „Летище София“ ЕАД, потвърден с решение №100-829 от 16.01.2014г. на Изпълнителния директор на „Летище София“ ЕАД, от 01.01. на годината, следваща датата на влизането му в сила -29.05.2019г. започва да тече давността за искането за връщане на недължимо платеното и за прихващане. Т.е. от 01.01.2020г.

Няма пречка задълженията по горепосочените решения да се прихванат с новоустановените задължения на дружеството-жалбоподател, напротив НАП има задължение да извърши исканото прихващане.

Не са пречка за исканите прихващания и другите водени дела с подобен предмет. До момента няма извършено реално прихващане. Освен това задължението по процесния акт е в по-нисък размер от задължението по съдебните решения, т.е. могат да се прихванат множество задължения.

Само на посочените основания, издаденият акт следва да се отмени като незаконосъобразен – постановен при съществени процесуални нарушения и нарушение на материалния закон, но за пълнота, съдът ще се произнесе и по другите възражения на дружеството-жалбоподател.

Възраженията, свързани с изтекла давност за установяване на задълженията за лихви с обжалваният АУПДВ не са основателни. С процесния АУПДВ са установени задължения за лихви по просрочени фактури за летищни такси. Срокът за плащане на тези фактури е 30-дневен. Определени са лихви за задължения начислени по фактури с дата на издаване през 2019г. За спорният период е в сила разпоредбата на чл.162, ал. 2, т.3 и т.9 от ДОПК /ДВ бр. 12/2009 г./ , която предвижда като публични задължения, както таксите, така и лихвите върху тях и на чл. 171, ал. 1 от ДОПК, съгласно която публичните вземания се погасяват с изтичане на 5-годишен давностен срок, считано от 1 януари на годината, следваща годината, през която е следвало да се плати публичното задължение, освен ако в закона е предвиден по-кратък срок. В случая не е приложима разпоредбата на чл. 111, б.”в” от ЗЗД, според която с изтичането на тригодишна давност се погасяват задълженията за лихви и за други периодични плащания, доколкото тя не се прилага за публични вземания. Към момента не е била приета нормата на чл. 171, ал. 3 от ДОПК /в сила от 05.08.2023г./, според която лихвите за публичните вземания се погасяват по давност с изтичането на сроковете за главното вземане по ал. 1 и 2, независимо от начина на погасяване на главницата. Следователно задължения за лихви по просрочени фактури за летищни такси, издадени за процесния период, които са регламентирани като публични вземания, се погасяват с 5 годишен давностен срок, уреден в чл. 171, ал. 1 от ДОПК. Те не са погасени по давност към датата на започване на административното производство /05.09.2024г./. Със започване на производството по установяване вземането давността е спряла, а с издаване на оспорения акт давността се прекъсва и започва да тече нова – чл. 172 от ДОПК, като при отмяна на акта давността не се счита за прекъсната.

Възраженията, че размерите на летищните такси за ползване на Летище-С. за 2019г., не са включени в Наредбата са неоснователни. При определянето на летищните такси за ползването на Летище С., в чл. 122, ал. 2 от закона за гражданското въздухоплаване/З./, преди/изм. бр.91 от 02.11.2021г./ е посочено, че след влизане в сила на решението по чл. 122к от З., размерът на летищните такси по изречение първо от чл. 122, ал. 2 от З. се включва в Наредбата по чл. 122, ал.

1 от 3.. Съдът констатира ,че размерите на летищните такси за ползване на Летище-С. за 2019г. са включени в Наредбата за таксите за използване на летища за обществено ползване и за аеронавигационно обслужване на Р.България, с ДВ бр. 46/2019г., както е посочено и в обжалвания акт.

Възраженията, че на дружеството-жалбоподател не са предявени документи за начислените лихви, съгласно чл. 7 от Наредбата, е основателно. Това е нарушение на наредбата. Но това не е основания за заличаването на това задължение. За неплатени в срок такси се дължи лихва, съгласно чл. 1 от Закона за лихвите върху данъци, такси и други подобни държавни вземания.

Независимо от това, обжалваният акт следва да се отмени, тъй като е издаден при съществени процесуални нарушения и в нарушение на материалния закон, предвид изричния отказ на органа да извърши прихващане на установените с акта задължения с ликвидни и изискуеми вземания на дружеството към „Летище София“ ЕАД, при изрично заявление от страна на „България Еър“ АД.

С оглед крайния изход на делото дружеството-жалбоподател има право да получи разноските, които е направило в производството, предвид и своевременно заявената претенция. Това включва 50лв.-държавна такса и 1000лв. – възнаграждение на вещо лице. Следва да се определи и 300лв. – юрисконсултско възнаграждение на основание чл. 24 от Наредбата за заплащане на правната помощ. Няма основание за определяне на юрисконсултско възнаграждение по реда на чл. 161 от ДОПК, доколкото обжалването на АУПДВ е по реда на чл. 145 и сл. от АПК(чл. 166, ал. 3 от ДОПК). Юрисконсултското възнаграждение в максимален размер, според съда, съответства на фактическата и правна сложност на делото и процесуалното му развитие.

Водим от горното, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ по жалба на „България Еър“ АД с ЕИК[ЕИК], със седалище и адрес: [населено място], район „С.“, „Летище С.“, [улица], Акт за установяване на публично държавно вземане № 33 от 12.09.2024 г. издаден от орган, който издава актове за установяване на публични държавни вземания за летищни такси за използване на „Летище С.“, потвърден с Решение № 3-21 от 104.10.2024 г. на изпълнителния директор на „Летище София“ ЕАД.

ОСЪЖДА „Летище София“ ЕАД, с ЕИК[ЕИК], да заплати на „България Еър“ АД, ЕИК[ЕИК], разноски по делото в общ размер на 1350лв.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховния административен съд на Република България, в 14-дневен срок от съобщението.

Съдия: